

APRENTATGE PER CONDICIONAMENT

Part I: Condicionament clàssic

Exercici 1

QÜESTIONS

1. Segons la teoria de Pavlov, quina repercussió tindria per a la formació de la via neurològica que uneix els centres neuronals de l'EC i de l'EI, la presentació aïllada de l'EI? Per què?

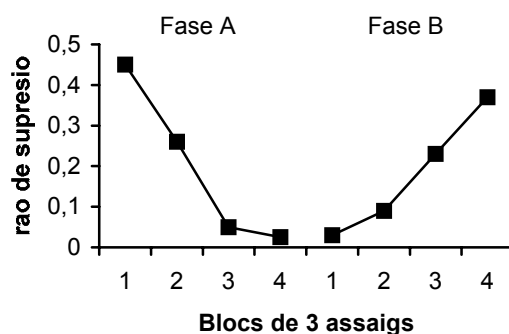
La presentació aïllada de l'EI no tindria cap repercussió sobre l'associació EC-EI segons la teoria de Pavlov, ja que per aquest investigador, l'associació EC-EI només es veu enfortida quan s'activen conjuntament els nuclis neuronals corresponents als dos estímuls.

2. Respecte a la tècnica de la resposta emocional condicionada, quin valor tindrà la raó de supressió quan l'EC no provoca por? i quan l'EC provoqui tanta por que suprimeixi totalment la pressió de palanca en la seva presència?

Si l'EC no provoca por, llavors no suprimirà la resposta instrumental, de manera que la taxa de pressió de palanca pre-EC i durant l'EC serà la mateixa. A la fórmula $rs = A/(A+B)$, tenim que $A=B$, llavors podem substituir B per A i ens queda $rs = A/(A+A) = A/2A = 1/2 = 0.5$.

Si l'EC provoca tanta por que suprimeix totalment la resposta instrumental, llavors tenim que $A=0$ i substituint a la fórmula, $rs = 0/(0+B) = 0/B = 0.0$

3. Vists els dos extrems en què es mou la raó de supressió, analitza la següent gràfica. Què succeeix durant la fase A, quin fenomen bàsic observem? Què succeeix durant la fase B, quin fenomen bàsic observem?

Durant la fase 1 veiem un descens en el valor de la raó de supressió que va de 0.5 fins a 0.0. En aquest cas observem una adquisició de la resposta condicionada. A la segona part de la gràfica podem veure el procés oposat, pel que ens indica una extinció de la resposta condicionada.

4. Respecte, a l'experiment de Rescorla (1968), Quina relació hi ha entre la proporció d'Els sols i el nivell de condicionament de l'EC? En quina condició l'EC manté una relació més forta amb l'EI? Quin valor informatiu té l'EC quan l'EI té la mateixa probabilitat d'aparèixer en presència de l'EC que en la seva absència?

La relació entre la proporció d'Els sols i el nivell de condicionament de l'EC és negativa, és a dir, quan incrementa la proporció d'Els aïllats, llavors el nivell de condicionament disminueix.

Donada la relació expressada, la condició en la que s'observa un millor condicionament és quan no es presenta cap EI sol.

Quan l'EI es presenta amb la mateixa probabilitat en presència que en absència de l'EC, l'EC no aporta cap valor informatiu sobre l'ocurrència de l'EI, ja que la relació entre ambdòs estímuls és d'independència.

Exercici 2

Qüestions

- 1) Quin procediment experimental de condicionament clàssic pot servir de model per explicar les nàusees i els vòmits anticipats?

Aversió al sabor

- 2) Identifica en la situació dels pacients que reben quimioteràpia, els elements típics del condicionament clàssic (EC, EI, RC, RI)

EC = Context hospitalari

EI = Fàrmacs Químics

RC = Nàusees i Vòmits anticipats al tractament

RI = Nàusees i Vòmits provocats directament pel fàrmac

- 3) Amb el coneixement que tens dels fenòmens de condicionament clàssic, proposa algun procediment que creguis pot atenuar la incidència de les nàusees i els vòmits anticipats.

Ex.

Aombrament (als mòduls el trobareu amb el nom d'emascament)

Inhibició latent

Part II: Condicionament instrumental

Exercici 1

A continuació es mostra una situació en la que intervé el condicionament instrumental. Fes-ne una anàlisi tenint en compte:

- Sobre quina resposta o respostes pretén incidir el tractament? **Llepar el dit**
- Quin és l'objectiu que es persegueix? **Reduir la freqüència de la conducta de llepar-se el dit**
- Quins estímuls s'utilitzen com a reforçadors? **Pel·lícules de dibuixos animats**
- Quines relacions s'estableixen entre les conductes i les seves conseqüències. Indica quin procediment s'ha utilitzat en cada cas. **La relació entre la conducta i el reforçador era negativa. Mentre no apareixia la conducta estava present l'estímul, però si apareixia la resposta, llavors l'estímul es retirava. Es tracta d'un càstig negatiu o entrenament per omissió.**

Cas

Un nen de cinc anys que anava a una escola bressol es llepava el dit amb una freqüència més gran de l'habitual en els nens de la seva edat. Es van preparar tres pel·lícules curtes (A, B i C) de dibuixos animats que es van mostrar al nen durant vuit vegades separades per dos o tres dies i es va observar la conducta de llepar. Aquesta conducta es mantenia durant els 21 minuts que duraven les pel·lícules. A continuació, es van portar a terme tres sessions experimentals en les que el nen va veure tres vegades cada pel·lícula. Cada cop que el nen es llepava el dit durant més de tres segons seguits, s'interrompia la pel·lícula, i romania interrompuda mentre el nen seguís llepant-se el dit. Això es va fer amb les pel·lícules A i C, però no amb la pel·lícula B, que es projectava encara que el nen es llepés el dit. En successions sessions s'observà una disminució de la resposta de llepar-se el dit durant la projecció d'A i C, però no durant la projecció de B.

Exercici 2

Proposeu 4 exemples de la vida quotidiana en els que es vegin reflectits els quatre programes de reforçament (reforçament positiu i negatiu; càstig positiu i negatiu). Caldrà que expliqueu correctament perquè són exemples de cada programa, és a dir, identifiqueu la

resposta instrumental, el reforçador (apetitiu o aversiu) i el tipus de relació que s'estableix entre la resposta i el reforçador, i quina conseqüència té sobre la freqüència d'aparició de la resposta.

Reforçament positiu: Quan marquem un número de telèfon tenim accés a una conversa amb una determinada persona. La resposta és marcar el número de telèfon, i el reforçador, parlar amb la persona que desitgem. Es tracta d'un reforçament positiu ja que l'execució de la resposta va seguida de l'estímul reforçador. La conseqüència és que la resposta tendirà a incrementar la seva probabilitat d'aparició. **NOTA:** es tracta d'un reforçament parcial, ja que no sempre que executem la resposta va seguida del reforçador (de vegades comuniquen, no responen...)

Reforçament negatiu: A les quatre de la tarda volem fer a migdiada i entra un sol espategant per la finestra que ens molesta. Baixem la persina per poder tenir l'habitació a les fosques. La resposta instrumental és baixar la persina i l'estímul és la llum del sol (en aquest cas es tracta d'un estímul aversiu). La relació entre la conducta i l'estímul aversiu és negativa, si baixo la persiana desapareix la llum del sol. La resposta tendirà a repetir-se en el futur.

Càstig positiu: Un infant comença a gatejar i la seva curiositat el porta a posar un dit en un dels forats d'un endoll i li passa la corrent. La resposta instrumental és posar el dit a l'endoll i l'estímul és la descàrrega elèctrica que rep. La relació és positiva i en conseqüència la freqüència d'aparició de la resposta tendirà a disminuir.

Càstig negatiu: Un xicot està jugant un partit de futbol i en un moment donat dona una patada a un jugador contrari, amb el que l'àrbitre decideix expulsar-lo. La conducta instrumental és la patada al jugador contrari i l'estímul (o conducta) apetitiu és el fet de jugar. La relació entre conducta i estímul és negativa, ja que en donar la resposta, l'àrbitre l'impedeix de seguir jugant. La conseqüència de tot plegat és que en el futur, la resposta tendirà a desaparèixer.